

hjem, end over den skæbne Pelle får. Det er måske fordi, jeg er barnlig, og jeg synes, at hver gang noget er fantasifuldt og eventyrligt, så kan man sidde og le eller græde, fordi man ikke rigtig ved, hvordan man skal forholde sig til det. Der sker nogle mærkelige ting med een – man kommer ind i en tredje bevidsthed, hvor man ikke kan formulere sig. Det øjeblik man skal forholde sig fortolkende til det, man ser, så er noget af oplevelsen ødelagt.

Vi har ikke haft andre ambitioner med vores film, end at det skulle være film for hele familien. Og det kan man sige er en lavpandet holdning – sådan syntes vi bare det måtte være, fordi vi selv var store fans af Morten Korch filmene, som man så sammen med sine forældre. Der er noget særligt ved at gå i biografen med sin mor og far og så få nogle oplevelser sammen. Det kan være lidt svært idag, for de fleste film handler om bumser og de problemer, man har, når man har dem. Eller de handler om nogle meget afsondrede emner, hvor man ikke kan få mange ind og se det.

Derfor tænkte vi, at det vi var bedst til, var at lave humoristiske film. Så er det en gambling om folk griner af dét, du griner af – men du kan kun gå ud fra det, du selv synes er sjovt. Vi var heldige, for der var også andre, der syntes, at de samme ting var sjove.

Hvordan er det af befinde sig i den danske filmbranche i modsætning til fx Danmarks Radio?

Det danske filmmiljø er sundt, fordi der er en stor bredde. Ikke mange steder finder man så varieret et udbud. De lange knive hænger imidlertid meget løst i denne branche. Jeg har været popmusiker og været i musik-miljøet – jeg har været journalist og været i journalistmiljøet og jeg har arbejdet på TV, men det værste miljø overhovedet, det er film-miljøet! De, der laver 'seriøse' film, har ikke meget tilovers for dem, som laver 'morsomme' film. Og de, der laver 'morsomme' film, er slet ikke 'kloge' nok til at lave 'seriøse' film. Derfor er der lejre – men jeg synes, at man må holde sig uden for det dér, det er simpelt hen for barnligt.

Hvordan tror du din egen udvikling indenfor mediet vil udforme sig?

Jo mere humoristisk man er indstillet, jo mere sørgelige bliver visse ting også – dvs du får en stadig større trang til at vise tragiske begivenheder. Min udvikling bliver hen i retning af, at mediet ikke bruges til at fremhæve og afsløre den illusion, som mediet i sig selv er; men snarere at benytte mediet og dets illusion til at vise noget af virkeligheden – og først da er man en rigtig god filmand....

Et blankt stykke papir

Jørgen Leths nye film *Notater om Kærlighed* handler ikke så meget om kærlighed som om menneskets eller rettere en filmfortællers søgen efter en kropslig identitet, en identitet eller helhedsfølelse, der er forudsætningen for at selve filmen kan skabes.

Hovedpersonen, denne filmfortæller (spillet af Jørgen Leth selv) henvender sig direkte til kameraet i filmens første indstilling med ordene: 'Ulyst', 'Jeg er dum, jeg ved ingenting', og viser sig som et menneske der har tabt kontakten til sin krop og dermed også lysten til at skabe. Herefter præsenteres vi for fortællerens alter ego, en ikke mindre frustreret forfatter (Claus Nissen), der hele filmen igennem sidder ved sin skrivemaskine ude af stand til at få sin hånd i bevægelse og hamre bogstaver ned på sit blanke stykke papir. Han mumler ord, smager på stavelser, lytter til stemmer fra en båndoptagelse og prøver famlende men forgæves at skabe helhed og betydning ud af alle de mange 'notater' af erindringsglimt og tanker, der omgiver ham.

Men omsider tager filmens hovedperson en beslutning ud fra konceptet 'et sted skal man jo begynde' ved at tage sit filmhold med ud til øgruppen Trobiard ved New Guinea med det formål at gå i Bronislaw Malinowskys fodspor, antropologen, der for 60 år siden besøgte øerne og her fik inspiration til sit mesterværk 'The Sexual Life of the Savages'. Filmholdet filmer så sig selv filme øens indfødte, og ved denne konfrontation genfinder fortælleren forholdet til sin krop: 'Jeg finder min krop på floderne', hvorefter han kan smelte sammen med sit alter ego, forfatteren derhjemme og overtage hans plads ved skrivemaskinen for med et brændende begær at fylde det blanke stykke papir ud. En film i en film, der prøver at blive til en film.

Filmens pointe er netop, at billederne aldrig når at samle sig til en helhed i tilskuerens bevidsthed, fortællingen når aldrig at komme igang. Fragmenterne fremstår som løsrevne notater til en film, der endnu ikke er påbegyndt. Disse notater præsenteres for os i tableauer, der viser os lidende eller elskende par fra den vestlige verden. Smukt fotograferede øjebliksglimt. At se, at føle, at sanse et øjenbryn. En pige, der føler på sig selv gennem kjolens silke, en kvinde, der ruller sig i efterårsbladene, mennesker der går rundt om hinanden uden at

opnå kontakt. En hånds skælvende greb om et bundt pengesedler. Alt dette krydsklippet med forfatterens blyant, der med akkurat lige så stærk sanselighed forgæves prøver at fastholde og overføre disse billeder til det hvide papirs blanke overflade.

På et tidspunkt ser vi en mand, der i ekstrem mani klynger sin jakke af og på i en uendelig frustration. Tøj som tegn og kommunikation eller som adskillelse af kroppe. Heroverfor har vi kontrasten med de indfødte af begge køn, der ihærdigt barberer deres hår af ned til det bare skind.

Kontrasten mellem disse indfødte og vestens mennesker er desværre bare meget svag i filmens univers. Materialet om vesterlændingene er rammende og præcist både i dets betagelse af og i dets udlevering af vores forkvaklede kærlighedsliv, mens materialet om de indfødtes kærlighedsliv virker temmeligt spinkelt. Vi ser kameraet foran dem, baggrundstæppet bag dem, vi ser dem holde sig til kameraet og hører de evindelige instruktioner om at se i den eller den retning, om at vaske sig, pynte sig eller om ganske enkelt at rulle en smøg. Vi kan ikke finde os selv i disse attituder eller bliver fascineret heraf. Filmen formår aldrig at fange en gnist af liv i deres ansigter eller at løfte en flig af hemmeligheden i deres kærlighedsliv. Hertil er den blotte iscenesættelse gjort alt for stærk.

Det er helt klart antydningens kunst, Leth har efterstræbt med billederne i denne film. Men hans gentagne brug af ekstrem iscenesættelse og de mange metalag filmen opererer med, forvandler antydningerne til tommetykke tegn, der hamres i hovedet på os. Vi er ikke frie til at tolke billederne, vi udelukkes fra at lege med.

Kassandra Wellendorf

Notater om kærlighed. Danmark 1989. I & M: Jørgen Leth. F: Henning Carme og Dan Holmberg. K: Camilla Skousen. Medv.: Jan Nowicki, Stina Ekblad, Claus Nissen.